

Peter Voss-Knude
Peter & the Danish Defence

17.06 – 06.08 2017

Peter Voss-Knude, *Peter & the Danish Defence*, 2017. Installationsview

OVERGADEN.

Institut for Samtidskunst, Overgaden neden Vandet 17, 1414 København K, overgaden.org, +45 32577273

Design: Anni's

Sing to Me

Af Dina Vester Feilberg

Omkring ethvert fællesskab er der en usynlig grænse, der adskiller de indviede fra de uindviede, et skel mellem et "os" og et "dem". I en samtale med en god ven, stødte kunstneren Peter Voss-Knude tilbage i 2007 på en sådan grænse. Hans barndomsven fra Københavns Drengekor var soldat, og stod overfor en udsendelse med Det Danske Forsvar. Deres samtale kom til at dreje sig om forståelse, og i særdeleshed grænserne for en sådan. For hvordan kan man som udenforstående forstå mekanikker i et fællesskab man ikke er en del af? Denne problematik blev ansatsen til det fortløbende kunstprojekt *Peter & the Danish Defence*, der opererer i feltet mellem popmusik, politisk aktivisme og samtidskunst, og hvor Voss-Knude involverer sig selv og åbner sin kunstneriske praksis i et ukonventionelt kunstnerisk og musikalsk samarbejde mellem ham, Forsvaret og soldater fra Slagelse Kaserne. Med kunstprojektet *Peter & the Danish Defence* forsøger Voss-Knude at give et indblik i et fællesskab, man som civil nødvendigvis er udenfor, med ønsket om at skabe et grundlag for dialog og forståelse.

Udstillingen er opbygget omkring 11 store kultegninger, der er sammensat til en installatorisk formation. I en af tegningerne træder ordene "Sing to me" frem af en mørkskraveret grund, i en anden møder vi den ikoniske skulptur af Menelaos, der holder den døde Patrokles i sine arme. Historien om dem stammer fra Homers *Iliaden* - en mastodont i litteraturhistorien og verdens første lyriske krigsskrift - og med denne reference indsættes en historisk horisont i Voss-Knudes tværdisciplinære projekt. Men først og fremmest skildrer tegningerne de soldater, hvis ord og vidneudsagn vi møder i det dobbelte popalbum Voss-Knude har skrevet og komponeret. Første musikalske kapitel, *Vol. I*, udkom i sommeren 2016 med en udgivelseskoncert integreret i Tøjhusmuseets Afghanistan udstilling *Den fjerne krig* og består af 11 sange. Andet kapitel, *Vol. II*, udgives som det centrale element af udstillingen på Overgaden og indeholder 8 sange, samt et interludium fortalt af en af de medvirkende soldater.

Både tegninger og sangtekster fremstår som små og isolerede indblik i det enorme sammensurium af situationer og erindringer som en krig medfører. Vi ser et nærbillede af en soldat i klassisk selfiepositur, ansigtet er set let fra oven, højre arm løftet og skudt frem i billedets venstre forkant, så ansigtets højre side ligger i armens skygge. Blikket er insisterende, direkte. I en anden tegning ser vi en soldat i helfigur, der sidder roligt og koncentreret på jorden i bar overkrop og skriver i sin notesbog. Selvom tegningerne stilistisk set opererer i et klassisk figurativt formsprog, så er de langt fra de klassiske repræsentationer af soldater

i krig, hvor soldaterne ses i konkrete operationer og i landskaber, der kan stadfæste tid og sted. Det samme er gældende for sangteksterne. Det er enkeltstående udsagn om pligt, savn, tillid, broderskab, tvivl og valg. Der er tydeligt konkrete mennesker bag hver tekst, de har hver deres stilistiske forskellighed, temperament og rytme, men samtidig bærer både tegninger og tekster en almenhed i sig, fordi de er så fokuseret på en enkelt følelsesmæssig situation, at de må antages at være gældende som menneskelige grundvilkår.

Kunstprojektet i sin helhed ligger sig bevidst i en konsekvent balancegang mellem det konkrete og det almene, hvad der også ligger i selve titlen *Peter & the Danish Defence*, hvor Voss-Knude indgår med fornavn overfor Det Danske Forsvar som institution. Denne balancegang mellem det konkrete og det almene kan siges at være kimen i projektet, fordi Voss-Knude ønsker at åbne erindringens ellers lukkede og ofte tabuiserede rum for en offentlighed.

I filosofien såvel som i psykologien skelnes der mellem erindring og hukommelse, hos filosofen Kierkegaard knyttes hukommelse til faktuelle og almene elementer såsom geografisk placering eller tidsrækker, hvorimod erindring knyttes til den konkrete og kropslige oplevelse af en situation. Hukommelse gælder dermed objektive forhold, erindring de subjektive. Men de to er langt fra adskilte felter. Uden erindring ville vi ikke besidde evnen til at binde begivenheder sammen, eller at forstå os selv som den samme person over tid. Det er erindringen, der skaber sammenhæng og etablerer mening i en sagsrække. Det efterlader en kompleks problemstilling, for erindringen er således både det, der knytter os sammen i en forståelse af begivenheder, det, der giver historisk dybde og identitet til vores fællesskab, samtidig med at den er dybt personlig, og dermed det, der adskiller os, i vores forståelse af verden og hinanden.

Det er erindringen Voss-Knude giver plads i *Peter & The Danish Defence*. Det er soldaternes personlige refleksioner, og deres selvfrestillinger, der er udgangspunktet for værkerprocessen. Voss-Knude indgår i en relation som opmærksom lytter, der fremstiller forslag til, hvorledes der kan sættes musik, billeder og ord på soldaternes erindringer og refleksioner. Forslagene er åbne og til forhandling, og processen afsluttes først, når soldaterne kan genkende deres egne historier i værkerne. Det giver derfor umiddelbart mening, at anskue Voss-Knudes værkerpraksis i en relationel optik, da kunstneren i en sådan

opsætter rammer hvori relationer mellem mennesker og institutioner kan udfoldes. Men i en relationel praksis definerer kunstneren ikke i udgangspunktet mødet, kun rammesætningen af det, så her adskiller Voss-Knudes tilgang sig fra den relationelle. For indholdet defineres i samskabelse mellem de tre medvirkende soldater, bandets musikere og ham selv, og han betragter gruppen som et kunstkollektiv eller som en udvidet forståelse af et band, hvor udsagnets oprindelse ikke ultimativt kan placeres hos én person. Rammesætningen af møderne eller åbenheden i hans kunstneriske praksis er ikke mål i sig selv. De er derimod præcise greb med det specifikke formål for øje at etablere nye vilkår for et forståelsesrum. Derfor er Voss-Knude selv tydeligt til stede i værkerne som et fortolkende og medierende lag med en bevidst intention om at understrege kunstens funktionalitet som et nysgerrigt værktøj til at indgå i kritiske dialoger i et af de mest sårbare områder i det politiske landskab.

Denne tilgang er ganske usædvanlig, når det kommer til kunstneriske repræsentationer af soldater. Både hvad angår klassiske bataljemalerier fra 1800-tallet, såvel som modernistiske skildringer af krigens konsekvenser. I de førstnævnte indgår soldater som statister for det prægnante øjeblik – det afgørende moment hvor krigen vindes – en bakke indtages, en general dør, en fjende jages på flugt. Soldaterne er ikke væsentlige som enkeltpersoner, men som en organisme, der samlet set muliggør sejren, og de benyttes som statister i billedliggørelsen af et alment udsagn. Efter Første Verdenskrig blev dadaisternes billedliggørelse af soldater fremherskende. I hænderne på kunstnere som Otto Dix, Raoul Hausmann, Johannes Bargeeld og Georg Grosz blev soldaten et billede på et samfunds totale kollaps og meningsløshed, og ikke længere skildret som tilhørende en organisme og et fællesskab.

Uagtet dadaisternes berigende bidrag til historien, og deres enorme indflydelse på det 20. århundredes kunst, så har deres værker samtidig haft afgørende betydning for repræsentationer af soldater. Konsekvenserne heraf er store, for den skar en kile ind mellem repræsentationer af krigen og soldaters oplevelse af sig selv i den, der ganske givet har været med til at skabe den splittelse og mangel på forståelse, som i dag eksisterer mellem soldater og det civile samfund. Og det har store eksistentielle konsekvenser for den enkelte soldat og for hvorledes man som samfund kan forholde sig kritisk produktivt til det freds- og forsvarspolitiske område.

Det er præcis her Voss-Knudes kunstprojekt sætter ind, som en diplomatisk gestus, der bygger bro mellem to forståelseshorisonter. Projektet handler fundamentalt set om at etablere afbildninger og klangbunde, som kan åbne for forståelsen mellem to adskilte sfærer. Både de klassiske repræsentationer såvel som de modernistiske opererer på et alment plan, hvor soldaten står som symbol for noget andet, hvad end det er nationens sejr, eller kollaps af mening. Voss-Knude insisterer derimod på at arbejde i det konkrete niveau, hvor det enkelte menneske bliver set og hørt, og ved at tage fat i soldaternes erindringer, åbner han og soldaterne i samhörighed dette, ellers lukkede, rum for os, og giver derigennem deres stemmer almen resonans.

Dina Vester Feilberg er leder af Kunsthallen Rønnebæksholm og mag.art. i kunsthistorie

Albummet *Peter & the Danish Defence* er tilgængeligt på diverse streamingtjenester fra d. 12. juni 2017.

CV

Peter Voss-Knude (f. 1987) er kunstner og sanger og har en BA i Fine Art & Art History fra Goldsmiths, University of London. Han har været aktivist i russiske VOINA og tidligere forsøgt at blive *special constable* i The Metropolitan Police. Han har senest haft en soloudstilling på Counter Space i Schweiz og spillet koncerter på Ideal Bar og Nationalmuseets Tøjhusmuseum.

EVENT

Søndag d. 18. juni kl. 14-15: TALK. Denne eftermiddag vil Andreas Olesen, producer af kunstpodcasten The Undergang Armchair, sætte Peter Voss-Knude og Overgadens leder, Merete Jankowski, i stævne til en samtale om ideerne bag udstillingen. Talken optages live på Overgaden, og publikum er velkommen til at deltage.

TAK TIL

Peter Voss-Knude vil gerne takke Thomas, Nikolaj, Tobias, Hærens Operative Kommando, Rumle Sieling Langdal, Jeremy Doulton, Kevin Toublant, Andreas Pallisgaard, Mads Brinch, Simon Ekelund, Barbara Bohr, Remi Brandon, Linda Jensen, Henrik, Maja og Susanne Voss-Knude.

KOMMENDE UDS STILLINGER

Fredag d. 25. august er der fernisering på udstillingerne *This Will Also Change* af Sophie Dupont og *Vestindiske Forestillinger* af Jacob Kirkegaard & Niels Lyhne Løkkegaard. Begge udstillinger varer til og med d. 22. oktober 2017.

Denne udstillingsfolder kan downloades fra: overgaden.org

Udstillingen er støttet af:

Overgaden er støttet af Statens Kunstfonds Billedkunstudvalg og Det Obelske Familiefond.